

și romini a fost parașutat în Slovacia în munții din raionul Tisovec—Dobșina¹. Grupul romin făcea parte din detașamentul de partizani sovietic « Kalinin ». Partizanii romini au întreprins o serie de acțiuni importante. Astfel, ei au minat șoseaua Lipnik—Dobșina, aruncând în aer coloane de mașini hitleriste. De asemenea, au aruncat în aer un viaduct pe linia ferată ce leagă Slovacia de Ungaria, important punct de trecere a trupelor fasciste².

Aceste grupări mixte de partizani formate din sovietici, slovaci, cehi, romini, unguri și polonezi au fost instruite pe lângă Statul Major Ucrainean de partizani³. În octombrie 1944 acționau în Slovacia 9 brigăzi, 6 grupări mari și 32 de detașamente, însumând cifra de 18.000 partizani⁴.

În septembrie 1944, trupele Frontului 4 Ucrainean, din care făcea parte și corpul cehoslovac, au pornit ofensiva în scopul de-a pătrunde prin răsărit în Cehoslovacia, în ajutorul răsculaților. În ziua de 6 octombrie 1944, trupele sovietice și cehoslovace sub comanda mareșalului Konev au străpuns defileul Dukla și au trecut granița de stat a Republicii Cehoslovace⁵.

În luptele pentru defileul Dukla și-au dat viața 80.000 de ostași sovietici și cehoslovaci. De aceea ziua de 6 octombrie este ziua armatei cehoslovace și ziua prieteniei sovieto-cehoslovace. Klement Gottwald a spus: « La Dukla s-a născut o lozincă, intrată adinc în sentimentele și conștiința poporului nostru: « Pe veci cu Uniunea Sovietică ! Cu Uniunea Sovietică și niciodată altfel »⁶.

Trupele Frontului 4 Ucrainean înaintau din spre răsărit, când trupele sovietice și romine încadrate în frontul 2 Ucrainean au pătruns în decembrie 1944 din spre sud. Până la 12 ianuarie 1945, trupele romine, alături de cele sovietice, au dus acțiuni în raionul frontierei maghiaro-cehoslovace, la sud-vest de Kosice, pe platoul Silicka etc., pătrunzând pe teritoriul Cehoslovaciei.

Pentru a înțelege importanța sectorului în care au luptat trupele romine trebuie să se facă unele precizări, privind situația întregului front. În primele zile ale lunii ianuarie 1945 frontul hitlerist prezenta un mare ieșind în partea de est a Cehoslovaciei, denumit în documentele operative românești « ieșindul slovac »⁷. Frontul sovietic între Marea Baltică și cea Adriatică era « ... fragmentat în două de regiunea muntoasă al cărei centru îl forma sistemul Tatra Mică—Tatra Mare »⁸. Avind forma unui arc curbat spre est, acest ieșind se sprijinea la nord pe riul Neisse iar la sud pe Gronul inferior. În interiorul arcului se găseau numeroase masive și lanțuri muntoase care-i asigurau o mare tărie naturală. Acest teren puternic fortificat se preta la o rezistență îndelungată, stinjenind înaintarea trupelor sovietice în celelalte sectoare⁹. Acțiunile ofensive duse de forțele Frontului 4 Ucrainean și de aripa dreaptă a Frontului 2 Ucrainean în februarie—martie 1945 aveau drept scop reducerea acestui ieșind și zdrobirea forțelor inamice de aici¹⁰.

¹ Ibidem.

² Ibidem.

³ Документы и материалы..., doc. 141, p. 267.

⁴ Документы и материалы..., doc. 141, p. 268.

⁵ Ibidem, doc. 108, p. 202 (generalul Svoboda către Mareșalul Konev).

⁶ K. GOTTWALD, Избранные произведения, tom. II, Moscova, 1957, p. 67.

⁷ L. LOGHIN, Participarea trupelor romine..., p. 9.

⁸ Contribuția României..., p. 424.

⁹ Ibidem, p. 424.

¹⁰ Contribuția României..., p. 425.